

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Szövegtan

Egyetemi tanév: 2025/2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom
1.7. Képzési forma	Nappali tagozatos képzés

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Szövegtan	A tantárgy kódja	LLM2024				
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	dr. Huszthy Bálint egyetemi adjunktus						
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Dimény Hajnalka egyetemi tanársegéd						
2.4. Tanulmányi év	2	2.5. Félév	2	2.6. Értékelés módja	V	2.7. Tantárgy típusa	DS

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1. Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összórásám	28	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					14
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					34
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					-
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászáma					72
3.8. A félév összórászáma					100
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	LLM1024 – Fonetika és szüvegalkotás
4.2. Kompetenciabeli	l. a megjelölt tárgyaknál felsorolt kompetenciákat

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	előadásterem, vetítő, laptop
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	szemináriumi terem, vetítő, laptop, nyomtatott feladatok

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai/kulcs-kompetenciák	<ul style="list-style-type: none">A szövegnyelvészet kognitív és pragmatikai szempontból releváns fogalmainak értő alkalmazása
----------------------------	--

Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> Az induktív módszer használata, a tudományos modellalkotás módozatainak szemléltetése, a rendszerszerűségek láttatása, az érvelésre fektetett hangsúly, valamint a szabályalkotási/felismerési és elemzőkészség fejlesztése több más tudományterületen, illetve tágabban, az élet több más területén felhasználható kompetenciák kialakítását segíti. (CT2) Mindennapi és tudományos szövegek értelmezése és létrehozása
-----------------------------	---

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Szövegtani alapfogalmak megismerése és az ismeretek alkalmazása.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> a szöveg fogalmával kapcsolatos előfeltételek tudatosítása, különféle szövegtani megközelítések megbeszélése (szemiotikai, kognitív, leíró) a textualitás feltételeinek, a szövegfogalom definíciós nehézségeinek megvitatása a szöveg és beszédhelyzet, a textualitás, a koherencia, a mikro-, mezo- és makroszintű szövegösszefüggések, illetve a szöveg nyelvi és nem nyelvi összetevőinek tárgyalása szövegértési, szövegelemzési és szövegalkotási feladatok elvégzése, a megismert alapfogalmak alkalmazása.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés a szövegnyelvészetbe (Beszélt és írott nyelv különbsége; az elméleti nyelvészet és a szövegnyelvészet szintjei; határterületek, interfészek)	előadás, szemléltetés, magyarázat, kérdések	
2. Szövegtipológia (Kommunikáció- és tipológiaelmélet; nyelvtipológiák és szövegtipológiák, a szövegek hagyományos csoportosítási lehetőségei a létrehozás módja és a kommunikációs célok szerint)	előadás, szemléltetés, magyarázat, kérdések	
3. A szövegelemzési lehetőségek/1. (Szöveggrammatikai és szövegsemantikai elemek)	előadás, szemléltetés, magyarázat, kérdések	
4. A szövegelemzési lehetőségek/2. (Szövegpragmatikai elemek; kötőelemek a szöveg mikro-, mezo- és makroszintjén)	előadás, szemléltetés, magyarázat, kérdések	
5. A textológia és a filológia interfésze (Régi szövegek elemzése; kézirás-elemzés, kalligráfia, paleográfia, grafológia... Mennyiben szövegtan a filológia? Miben áll a filológusok munkája? Esettanulmány: az újlatin nyelvek kialakulása a latinból, falfeliratokon és késő-latin vulgáris szövegeken keresztül)	előadás, szemléltetés, magyarázat, kérdések	
6. Középkori magyar szövegek elemzése szövegtani szempontból (Károli Gáspár bibliafordítása; konkrét elemzési példák a kiemelt szövegrészek mikro-, mezo- és makroszintjén)	előadás, szemléltetés, magyarázat, kérdések	
7. Középkori magyar szövegek elemzése filológiai szempontból (Müncheni kódex, Jordánszky-kódex, Sylvester bibliafordítása; mit sugall a kódexek szövegeinek külalakja? Kalligráfiai és grafológiai elemzések)	előadás, szemléltetés, magyarázat, kérdések	
8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. Mi (a) szöveg?	dialogikus módszer tanári magyarázatokkal vita, csoportmunka	
2. A szöveg kommunikációs közege és szerkezeti szintjei	dialogikus módszer tanári magyarázatokkal, csoportmunka	

3. Koherenciatényezők a szöveg mikroszintjén I.	dialogikus módszer tanári magyarázatokkal, csoportmunka	
4. Koherenciatényezők a szöveg mikroszintjén II.	dialogikus módszer tanári magyarázatokkal, csoportmunka	
5. Koherenciatényezők a szöveg mezoszintjén	dialogikus módszer tanári magyarázatokkal, csoportmunka	
6. A szöveg szerkezete (makroszintje). Monologikus és dialogikus szövegek.	dialogikus módszer tanári magyarázatokkal vita, csoportmunka	
7. Szövegtipológia. A szöveg stílusa. A cím	dialogikus módszer tanári magyarázatokkal vita, csoportmunka	
Könyvészet Tolcsvai Nagy Gábor: <i>A magyar nyelv szövegtana</i> . Budapest, Tankönyvkiadó, 2001. Szilágyi N. Sándor: <i>Magyar nyelv I. Szövegek, nyelvváltozatok, stílusok</i> . Oktatási és Kutatási Minisztérium, 2006, 1–64.		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a Megyei Tanfelügyelőségekkel.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	problémafelismerés, terminológiai ismeretek, az ismeretek gyakorlati alkalmazása	Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban	50%
10.5 Szeminárium / Labor	problémafelismerés, terminológiai ismeretek, az ismeretek gyakorlati alkalmazása		50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> A fogalmak helyes használata, globális problémalátás, vitakészség, biztonságos mondattani elemzés, a szakirodalom ismerete. Az értékelés pontozás alapján történik. Az átmenés feltétele az 5-ös jegynek megfelelő pontszám elérése az előadások és a szemináriumok anyagából külön-külön is. A Szövegtan vizsgán való részvétel feltétele a szemináriumok 75%-án való jelenlét. 			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						
							
							

Kitöltés időpontja:
2025.01.20.

Előadás felelőse:

Husztly Bela

Szeminárium felelőse:

Dimény

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025.01.30.

Intézetigazgató:

Berő Attila